

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDE Avdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Uppsala universitet
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet svenska
Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet
<p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara tillfredsställande.</p> <p>Bedömargruppen anser att lärosätet har en acceptabel bemanning inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK). En handfull lärare har större omfattning på undervisningen men flertalet lärare har en mindre mängd undervisningstid i utbildningen, emellanåt bara en eller ett par procent av en heltidstjänst. Bedömargruppen ser en risk att utbildningen, kan upplevas som splittrad och att det kan vara svårt att säkerställa progressionen. Personalen är dock huvudsakligen tillsvidareanställd, vilket bidrar till stabilitet och kontinuitet. Bedömargruppen ser positivt på att majoriteten av lärarna har en lärarexamen och är disputerade, främst i didaktik, men också i till exempel historia, utbildningssociologi eller specialpedagogik. En resurs är de adjungerade adjunkterna i form av yrkesverksamma ämneslärare. För inriktningen svenska har personalen sammantaget en bred och djup ämne-teoretisk och pedagogisk kompetens, men lärosätet kan förstärka den ämnesdidaktiska och den professionsrelaterade kompetensen, vilket man också planerar för. Bedömargruppen menar att kompetensen säkerställs, eftersom lärosätet också identifierat att man behöver förstärka bemanningen och att man håller på med fortbildning för att bygga upp den ämnesdidaktiska kompetensen.</p> <p>Ämneslärarutbildningen i svenska bygger på en stark vetenskaplig miljö och en stark pedagogisk och professionsinriktad miljö. Även utbildningsmiljön bedöms vara god, och bedömargruppen menar att den förstärkning inom ämnesdidaktiken som lärosätet genomför också säkerställer den utbildningsmiljö som finns vid de båda institutionerna nordiska språk och litteraturvetenskap för ämneslärarutbildningen i framtiden. Bedömargruppen menar att lärosätet tydligt visar på kopplingen mellan olika forskningsprojekt och kurser inom UVK vilket också bidrar till en god utbildningsmiljö. Lärare inom UVK som är aktiva forskare inom områden som är centrala för utbildningen deltar på kurserna, vilket ger goda förutsättningar för en forskningsanknuten undervisning. Ett utvecklingsområde är dock hur forskning inom ämne och ämnesdidaktik kommer studenterna till del, även om det i nuläget finns flera öppna vetenskapliga seminarier för studenterna. Det framkommer också att kopplingen mellan den forskning som bedrivs och utbildningen inte är tillräckligt tydlig för studenterna och bedömargruppen uppmanar lärosätet att se över hur man synliggör att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Det framgår även att samverkan mellan UVK och ämne behöver stärkas, vilket lärosätet arbetar med.</p>

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara inte tillfredsställande.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Bland annat spännvidden mellan områden såsom berättande i mångmediala miljöer och språkhistoria/grannspråk ger en stor bredd och ett djup när det gäller studenternas möjlighet att uppnå de ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen. Man lägger stor vikt på de traditionellt ämnesteoretiska starka områdena, och bedömargruppen rekommenderar att lärosätet fortlöpande samtalar om hur innehållet på en lärarutbildning i svenska ska viktas mellan ämnesteori, ämnesdidaktik och professionsanknutna inslag. Lärosätet behöver även se över hur studenterna förbereds inför det självständiga arbetet.

Målet för vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls inte. I UVK uppfylls målet på grundläggande nivå eftersom utbildningen i vetenskaplig teori och metod har förstärkts genom införandet av en särskild kurs under termin 7. Lärosätet visar på flera exempel på inslag i kurser, både inom UVK och VFU, som fokuserar på relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Bedömargruppen uppmanar dock lärosätet att säkerställa att det tydligt framgår i de nya kursbeskrivningarna för UVK hur kvantitativa och kvalitativa metoder ska behandlas och examineras. För svenskämnet framgår att fördjupningen inte sker eftersom moment om teori och metod är bristfälligt integrerade i utbildningen och studenterna förbereds inte tillräckligt inför de självständiga arbetena. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet ser över progressionen för teorier och metoder, särskilt ämnesdidaktiska teorier och metoder i terminerna som leder fram emot det självständiga arbetet. Gruppen rekommenderar även att detta görs i en förstärkt samverkan med UVK. Eftersom bristerna inom inriktningen svenska är påtagliga och att det inom UVK finns svagheter anser bedömargruppen att utbildningen i sin helhet inte möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Lärosätet beskriver flera kurser i både UVK och VFU som fokuserar på förmågan att tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Föreläsningar följs exempelvis upp av vetenskapligt samtal på seminarier med hjälp av instuderingsfrågor. Denna typ av moment finns i alla UVK-kurser. Lärosätet möjliggör också måluppfyllelse genom en progressionsserie med flera moment där studenterna får träna på ett reflekterande och kritiskt förhållningssätt. Lärosätet säkerställer måluppfyllelse genom examination i ett case som utvecklats tillsammans med aktiva lärare, vilket bedömargruppen ser positivt på.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls inom UVK med säkerställs inte för inriktningen svenska. UVK bidrar till måluppfyllelse genom att lärosätet fokuserar på ett ändamålsenligt sätt både inom UVK och VFU, på förmågan att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande. Bedömargruppen ser positivt på att flera kurser inom UVK och VFU fokuserar på förmågan att kunna planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen. Utöver dessa kurser nämns också den ämnesdidaktiska utbildningen som studenten får i ämnet. Bedömargruppen ser en utmaning i att ämnesdidaktiken skiljer sig åt mellan ämnen, och att det därför kan vara svårt att få till en bra progression när studenterna inte har samma förkunskaper. För inriktningen svenska finns det exempel på

lärandeaktiviteter och inslag där studenterna diskuterar och reflekterar över den didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning i svenska. Ämnesdidaktiska inslag lyfts fram i relation till flera kurser men det framgår inte hur utbildningens olika delar länkar samman på ett sätt som gör att lärosätet säkerställer måluppfyllelse. Därmed menar bedömargruppen att progressionen blir otydlig. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att fortsätta arbetet men att även tydliggöra progressionen i utbildningen, bland annat när det gäller samverkan mellan UVK och svenskämnet, och hur måluppfyllelse säkerställs under VFU.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls inom UVK men säkerställs inte för inriktningen svenska. UVK bidrar till måluppfyllelse genom kurserna *Mångfald och lärande* och *Specialpedagogik*. I den reviderade programstrukturen har den första kursen utgått, men under intervjuerna framkommer att det innehåll som fanns i kursen i stället ska genomföras som en strimma, utspridd över flera kurser. Lärosätet håller bland annat på att införa examinerande minilektioner. Studenterna får också återkommande planera, genomföra och utvärdera undervisning, och bedömargruppen ser denna tråd. Det är dock svårt att helt och hållet säkerställa målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande, särskilt den senare delen av målet. Studenterna behöver ledas mot denna förmåga och i högre grad pröva den i skarpt läge under utbildningen. Målet ska enligt lärosätet säkerställas under VFU:n, men bedömargruppen lägger märke till att lärandemålet för VFU:n är nära nog identiskt med examensmålet, vilket gör att progressionen i arbetet mot examensmålet förblir oklar. Det framgår också att dialogen mellan kursansvarig, VFU-besökare och handledare behöver bli bättre. Bedömargruppen anser sammantaget att utbildningen i sin helhet möjliggör måluppfyllelse men säkerställer den inte.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls genom att lärosätet beskriver flera kurser med teman som knyter an till målet. Ett exempel är kursen *Ledarskap*, där konventionerna om mänskliga rättigheter och barnens rättigheter enligt barnkonventionen behandlas och där lärares juridiska rättigheter och skyldigheter diskuteras.

Lärosätet bedriver ett medvetet jämställdhetsarbete ur flera perspektiv, till exempel rekrytering, bemanning, kursplaner, schemaläggning, kurslitteratur och diskussioner om styrdokument. Perspektivet ingår i flera kurser, både inom UVK och VFU. I VFU-kurser finns det exempelvis lärandemål för att studenterna ska få kunskap och färdighet i att skapa stimulerande lärandemiljöer utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I kurser inom inriktningen svenska diskuteras bland annat genusteori och kön i språksociologiska moment. Ett utvecklingsområde lärosätet är att utbildningen i större utsträckning ska präglas av ett helhetsperspektiv i frågor om jämställdhet.

Det finns på lärosätet ett väl fungerande system av utvärderingar där återkoppling sker till relevanta intressenter, till exempel studenter, institutioner och VFU-samordnare. Det finns tid för kursvärderingar vid sista undervisningstillfället i varje kurs, och inom VFU sker kontinuerlig uppföljning och återkoppling. Återkopplingen till studenterna skulle dock kunna utvecklas. Men ett gott exempel är den externa utvärdering som genomfördes för ett par år sedan och som visade på ett behov av en översyn av hela UVK och en tydligare överensstämmelse mellan utbildningens olika delar. Det finns också god kontakt med involverade lärare och studievägledare, och tillsammans verkar man för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid. Lärosätet erbjuder

möjligheter till kompletteringar för att skapa flexibilitet så att studenter kan examineras inom ordinarie termin.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara tillfredsställande.

Lärosätet uppfyller studentperspektivet på ett tillfredsställande sätt även om det informella, kontinuerliga studentinflytandet skulle kunna synliggöras mer. Studenterna är representerade i institutionsstyrelse och i studieråd, och bedömargruppen vill särskilt lyfta det arbete som pågår med att inrätta ett studenteråd med representanter för de fyra terminernas ämnesstudier. Utöver deltagande i olika organ nämns de regelbundna studentdialogerna som genomförs med prefekten flera gånger per termin

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Arbetsliv och samverkan behandlas på ett tillfredsställande sätt och det finns flera konkreta exempel på samverkan med arbetslivet. Utöver VFU-organisationen nämner lärosätet att de adjungerade adjunkterna, partnerskolorna och uppdragsutbildningarna är viktiga. Man arbetar för att få en tydligare samverkan med gymnasieskolor och verksamma lärare, till exempel genom den planerade alumnsamverkan. Bedömargruppen ser positivt på detta och menar att man på lärosätet är väl medvetna om vad och hur de ska utveckla dessa punkter. Dock pekar bedömargruppen ut att samverkan med UVK måste förstärkas och utvecklas. VFU-organisationen kan också bli tydligare för studenterna, för att bedömningen ska vara rättssäker oavsett vilka handledare studenterna får och vilka som besöker dem på deras VFU-plats.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar**Personal**

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Lärosätet anger i självvärderingen att det är 200 ämneslärarstudenter som läser någon av de tre UVK-terminerna. Lärosätet redovisar i både lärartabellen och självvärderingen en personalstyrka på cirka 40 lärare, där en handfull lärare har mer undervisning inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK). De flesta lärare har en mindre mängd undervisningstid i utbildningen, emellanåt bara en eller ett par procent av en heltidstjänst. Bedömargruppen ser en viss risk att utbildningen, genom att så många lärare deltar, kan upplevas som splittrad av studenterna och att det kan vara svårt att säkerställa progressionen. Den uppfattningen kom också fram vid intervjun.

Personalen är huvudsakligen tillsvidareanställd, vilket bedömargruppen menar bidrar till stabilitet och kontinuitet. Majoriteten har en lärarexamen och är disputerade, främst i didaktik men också i t.ex. historia, utbildningssociologi eller specialpedagogik. En resurs är de adjungerade adjunkterna i form

av yrkesverksamma ämneslärare, som tillsammans med universitetsadjunkterna säkrar professionsanknytningen.

Lärosätet har en tydlig strategi för kompetensförsörjning när det gäller både vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens. Lärosätet har en plan för kompetensutveckling där alla lektorer får minst 20 procent kompetensutvecklingstid. Vissa undantag finns däremot i lärartabellen. Bedömargruppen ser positivt på att lärosätet säkerställer den högskolepedagogiska kompetensen genom att ställa krav på motsvarande kurser för nyanställning som lektor och att de flesta lärare som undervisar på kurserna inom UVK har genomgått den högskolepedagogiska kursen.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Självvärderingen visar tydligt på kopplingen mellan olika forskningsprojekt och kurser inom UVK. Lärare som är aktiva forskare inom områden som är centrala för utbildningen deltar på kurserna, vilket ger goda förutsättningar för en forskningsanknuten undervisning. Det framkommer däremot i intervjuerna att kopplingen mellan den forskning som bedrivs och utbildningen inte är tillräckligt tydlig för studenterna och bedömargruppen uppmanar lärosätet att se över hur man säkerställer att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

De adjungerade lärarna bidrar med yrkesrelevant och praktisknära kompetens. Systemet med att bemanna de flesta kurser med både lektorer och adjungerade lärare för att garantera bästa möjliga vetenskapliga och professionella förankring är en god tanke. Bedömargruppen menar att den seminarieriet för adjungerade lärare, adjunkter och VFU-handledare som bedrivs är ett bra exempel på kompetensutveckling och på hur man kan arbeta med att knyta samman forskning med utbildning. Ämneslärarkollegiet är en annan viktig arena för att koppla samman adjunkter med lektorer, enligt lärosätet.

Lärosätet beskriver ett projekt där studenterna ska få möjlighet att delta i gymnasieskolans verksamhet även under campusförlagda kurser, vilket bidrar ytterligare till den professionsinriktade miljön. I nuläget genomförs detta enbart vid partnerskolor, vilket gör att bara en del av studenterna får den möjligheten. I självvärderingen framgår det att projektet ska spridas till övriga samarbetskommuner under kommande terminer, något som bedömargruppen ser som positivt. I självvärderingen nämns även ett antal andra projekt kopplade till skolan.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen*

Lärosätet beskriver i självvärderingen ett nytt upplägg där utbildningen i vetenskaplig teori och metod har förstärkts genom införandet av en särskild kurs under termin 7, men där den vetenskapliga och

professionsmässiga anknytningen behållits i övriga kurser inom UVK. Kursen har ännu inte genomförts, eftersom en ny programstruktur infördes hösten 2017. Lärosätet ger i självvärderingen flera relevanta exempel på inslag i kurser, både i den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). VFU fokuserar på relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Där uppmanas studenterna att jämföra teoretiska perspektiv på olika innehåll samt diskutera deras relationer till undervisningen. Flera olika typer av examinationer beskrivs, men bedömargruppen saknar konkreta lärandemål som kopplar till relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det blir därför ett utvecklingsområde. Till viss del kan lärandemålen dock utläsas av beskrivningen av examinationerna.

Det framgår inte explicit i underlagen på vilket sätt kvantitativa och kvalitativa metoder kommer att behandlas i det framtida kursupplägget, vilka lärandemål som kommer att finnas på kurserna eller hur de kommer att examineras. Bedömargruppen uppmanar lärosätet att, i samband med kursplanarbetet, säkerställa att det tydligt framgår i de nya kursbeskrivningarna hur kvantitativa och kvalitativa metoder ska behandlas och examineras.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Lärosätet beskriver i självvärderingen flera kurser som fokuserar på förmågan att tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Kurserna finns både inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU).

Självvärderingen ger en mängd konkreta exempel på olika typer av undervisnings- och examinationsformer, exempelvis följs föreläsningar upp av ett vetenskapligt samtal på seminarier med hjälp av instuderingsfrågor. Den här typen av moment finns i alla kärnans kurser. Men bedömargruppen menar att det behövs konkreta lärandemål och beskrivningar av hur de länkar till examinationerna. Till viss del kan det utläsas av beskrivningarna av examinationerna, exempelvis att kraven ökar på studentens förmåga att sätta forskningsresultat i relation till en kommande yrkesverksamhet.

Lärosätet beskriver på ett ändamålsenligt sätt ett utvecklingsarbete som genomförts de senaste åren, där språkets betydelse har uppmärksamats. Som i led i detta har de språkliga kraven förtydligats i kursplanerna.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätet beskriver i självvärderingen flera kurser som fokuserar på förmågan att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande. Kurserna finns både inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Under intervjuerna visar lärosätetsföreträdarna självinsikt genom att ta upp problemet med att ämnesdidaktiken skiljer sig åt mellan ämnen, och att det därför kan vara svårt att få till en bra progression när studenterna inte har samma förkunskaper när de läser kurser inom UVK.

Bedömgruppen ser positivt på att det finns en ramkursplan för de VFU-kurser som är knutna till ämnena. Diskussioner förs på ledningsnivå om ramar även för ämnesdidaktiken, men för tillfället finns det bara ett krav på minst 7,5 högskolepoäng ämnesdidaktik. Ett utvecklingsområde som även lärosätet tar upp är därför att säkerställa progressionen mellan allmändidaktiken och ämnesdidaktiken. Bedömgruppen instämmer i detta och uppmanar lärosätet att säkerställa progressionen i utbildningen för alla studenter, oavsett ämneskombination.

Självvärderingen ger en mängd konkreta exempel på olika typer av undervisnings- och examinationsformer. Konkreta lärandemål är inte beskrivna, men kan till viss del utläsas av de examinerande uppgifterna. Ett exempel är kursen *Ledarskap*, där teoretiska perspektiv på undervisning och lärande behandlas. I kursen *Lärande och utveckling* ska studenterna bland annat visa exempel på hur didaktiska begrepp och resonemang kan tillämpas i konkreta undervisningssituationer. Ett annat konkret exempel är kursen *Specialpedagogik*, där didaktiska frågor om elever i behov av särskilt stöd diskuteras. Ett ytterligare exempel är kursen *Bedömning och utvärdering*, där man bland annat behandlar olika former för formativ och summativ bedömning och hur dessa påverkar den didaktiska verksamheten. Förmågan att omsätta de didaktiska studierna i konkret klassrumsundervisning behandlas även under VFU-kurserna.

Självvärderingen beskriver det systematiska arbetet med olika medier och digitala miljöer inom UVK, där man säkerställer studenternas förmåga att arbeta med digitala verktyg i undervisningen. Som stöd i arbetet har lärosätet anställt adjunkter vars uppgift är att stödja lärare och studenter och att säkerställa progressionen i utbildningen. Några av momenten bemannas med adjungerade lärare med erfarenhet från digitalisering i skolan, vilket bedömrarna ser som en styrka.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätet beskriver i självvärderingen flera kurser inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och inom den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) som fokuserar på förmågan att kunna planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning. Utöver dessa kurser omnämns den utbildning som studenten får i ämnet. Ett utvecklingsområde är att tydliggöra hur progressionen mellan de didaktiska och metodiska inslagen i ämnet och motsvarande inslag i UVK säkerställs. Ett annat utvecklingsområde är att utveckla kopplingen rent innehållsligt mellan ämnesdidaktiken och allmändidaktiken. Detta nämner lärosätet i självvärderingen och det betonas under intervjuerna.

Bedömggruppen delar lärosätets bedömning att ett annat utvecklingsområde är progressionen i de moment som handlar om genomförande och utvärdering av undervisningen, vilket kan ske bland annat genom att utveckla VFU-kurserna.

Självvärderingen ger en mängd konkreta exempel på olika typer av undervisnings- och examinationsformer, och till viss del framgår lärandemålen av beskrivningen av innehållet och examinationen.

Lärosätet beskriver hur man säkerställer att studenterna har förmågan att stimulera varje elevs lärande och utveckling, genom konkreta exempel ur kurserna *Mångfald och lärande* och *Specialpedagogik*. I den reviderade programstrukturen har den första kursen utgått och det framgår inte hur och var motsvarande innehåll kommer att behandlas. Under intervjuerna framkommer att det innehåll som fanns i kursen i stället ska genomföras som en strimma, utspridd över flera kurser. Programkommittén har ett stort ansvar för att säkerställa att examensmålen även fortsättningsvis nås, något som bedömggruppen också vill understryka.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

Lärosätet beskriver flera kurser med teman som knyter an till målet för demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och hållbar utveckling. Ett exempel är kursen *Utbildningens framväxt och villkor*, där frågor diskuteras om hur social klass, kön och etnicitet har påverkat möjligheten till utbildning. Ett annat exempel är kursen *Ledarskap*, där konventionerna om mänskliga rättigheter och barnens rättigheter enligt barnkonventionen behandlas och där lärares juridiska rättigheter och skyldigheter diskuteras. Konkreta exempel tar också upp från flera andra kurser, till exempel kurserna *Specialpedagogik* och *Mångfald och lärande*.

Av beskrivningen går det till viss del att utläsa konkreta lärandemål och hur de examineras. Bedömggruppen anser att lärosätet på ett trovärdigt sätt visar på att utbildningen säkerställer att studenterna har förmågan att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter.

Självvärderingen ger också några exempel på kurser där man arbetar med de tre dimensionerna av hållbar utveckling (social, miljömässig och ekonomisk), men beskrivningen är relativt kortfattad och det framgår inte vad och hur man examinerar. Bedömggruppen anser att lärosätet bör säkerställa att detta finns.

I intervjuerna framkommer att man i det nya upplägget av termin 9 kommer att behandla hållbart utvecklingsarbete, men eftersom kurserna ligger en bit in i framtiden är inte detaljerna klara ännu. Bedömggruppen delar lärosätets bedömning att det är ett utvecklingsområde att problematisera hur dessa teman kan införas i undervisningen i gymnasieskolan.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Lärosätet bedriver ett medvetet jämställdhetsarbete ur flera perspektiv, till exempel rekrytering, bemanning, kursplaner, schemaläggning och kurslitteratur. Perspektivet ingår i flera kurser, både inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU), där studenterna ska tillämpa ett fördjupat och medvetet ledarskap bland annat i relation till jämställdhetsfrågor. Beskrivningen innehåller konkreta exempel på examinationer, men flera av dessa behandlar andra aspekter än bara jämställdhet. Beskrivningen lyfter fram kursen *Mångfald och lärande* som en kurs där jämställdhet behandlas ingående. Kursen har i den nya strukturen utgått, men i intervjun framkommer det att innehållet i kursen i stället kommer att behandlas som en strimma och därmed ingå i flera kurser inom UVK. Programkommittén har ett stort ansvar för att säkerställa att examensmålen även fortsättningsvis nås. Bedömargruppen anser att lärosätet på ett ändamålsenligt sätt beaktar jämställdhetsperspektivet i sina kurser.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Lärosätet beskriver utförligt ett system med olika typer av utvärderingar där återkoppling sker till relevanta intressenter, till exempel studenter, institutioner och VFU-samordnare. Systemet innefattar kursutvärdering, programutvärderingar som granskningar både på fakultetsnivå och av externa parter. Lärosätet ger ett par konkreta exempel på åtgärder som genomförts, exempelvis bedömning av VFU och vetenskapligt skrivande. Som utvecklingsområde har man identifierat den låga svarsfrekvensen och återkoppling till kommande kurstillfällen.

Självvärderingen tar också upp den externa utvärdering som genomfördes för ett par år sedan och som visade på ett behov av en översyn av hela UVK och en tydligare överensstämmelse mellan utbildningens olika delar (UVK, VFU och ämnesstudier). Vid intervjun framkommer att man efter att rapporten presenterats bjudit in till möten med studierektorer och ansvariga för UVK, för att öka kännedomen om varandras verksamheter. Man har även haft ett internt där man har diskuterat de ämnesdidaktiska självständiga arbetena.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet redogör för hur man arbetar med genomströmningen på programmet. I beskrivningen lyfter man fram bl.a. avhopsanalyser, studiehandledningar och de policydokument som har utarbetats. Policydokumenten ska säkerställa att alla inblandade lärare är informerade om kursens genomförande och att all examination och betygsättning hanteras korrekt. I självvärderingen nämns också en digital bedömningsblankett som ska ge bättre förutsättningar för att i god tid fånga upp problem i VFU:n och utveckla lärandet. Som resultat av det kan studenter som har problem under VFU:n exempelvis få ett extra besök av en lärare.

Bedömargruppen anser att lärosätet har ett tillfredsställande arbete med att tillse att studenterna slutför utbildningen inom planerad studietid.

Bedömningsområde: Studentperspektiv**Studentperspektiv**

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Lärosätet beskriver i självvärderingen hur studentperspektivet tas om hand både på individnivå och studentkårsnivå. Kursvärderingar följs upp genom att de sammanställs till kursrapporter. Utöver deltagande i olika organ nämns de regelbundna studentdialogerna som genomförs mellan företrädare för studentkåren som arbetar med lärarutbildning och prefekten för lärarutbildningen. Institutionsledningen har under flera år lagt ner arbete på att involvera studenterna i kvalitet och utvecklingsarbete. Lärosätet redogör också för systemet med anställda studentcoacher som, utöver att vara ett stöd för lärostudenterna, också arrangerar seminarier för dem, något som bedömaregruppen ser positivt på. Som utvecklingsområde nämns att få fler studenter att engagera sig i utbildningsfrågor. De olika insatserna lärosätet gör för att involvera studenterna och ta reda på deras synpunkter anser bedömaregruppen är tillfredställande.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Arbetsliv och samverkan**

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Lärosätet lyfter fram flera konkreta exempel på relevant samverkan. Utöver VFU-organisationen nämner man att de adjungerade adjunkterna, partnerskolorna och uppdragsutbildningarna är viktiga. Med de adjungerande adjunkterna får studenterna en direkt kontakt med personer som har aktuella kunskaper om förändringarna i skolan. Partnerskolesamarbetet ger också ett antal studenter möjligheter till att lära känna yrket och arbetsmiljön. Lärosätets medverkan i uppdragsutbildningar är ytterligare ett exempel på hur personalen kan hålla sig uppdaterad på förändringar i skolans värld. Bedömaregruppen anser att de exempel som lärosätet ger visar att utbildningen är utformad på ett sådant sätt att den utvecklar studentens förmåga att möta ett föränderligt arbetsliv.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: *Tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Bedömaregruppen anser att lärosätet har en acceptabel bemanning, med en handfull lärare med större omfattning undervisning inom UVK. Personalen är huvudsakligen tillsvidareanställd, vilket bidrar till stabilitet och kontinuitet. Flertalet lärare har dock en mindre mängd undervisningstid i utbildningen, emellanåt bara en eller ett par procent av en heltidstjänst. Bedömaregruppen ser en risk att utbildningen, kan upplevas som splittrad och att det kan vara svårt att säkerställa progressionen. Bedömaregruppen ser också positivt på att majoriteten av lärarna har en lärarexamen och är

disputerade, främst i didaktik, men också i till exempel historia, utbildningssociologi eller specialpedagogik. En resurs är de adjungerade adjunkterna i form av yrkesverksamma ämneslärare.

Bedömggruppen menar att lärosätet tydligt visar på kopplingen mellan olika forskningsprojekt och kurser inom UVK vilket bidrar till en god utbildningsmiljö. Lärare som är aktiva forskare inom områden som är centrala för utbildningen deltar på kurserna, vilket ger goda förutsättningar för en forskningsanknuten undervisning. Det framkommer däremot i intervjun att kopplingen mellan den forskning som bedrivs och utbildningen inte är tillräckligt tydlig för studenterna.

Bedömggruppen menar att målet för vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet är uppfyllt, genom att utbildningen i vetenskaplig teori och metod har förstärkts genom införandet av en särskild kurs under termin 7. Lärosätet visar på flera exempel på inslag i kurser, både UVK och VFU, som fokuserar på relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Bedömggruppen uppmanar lärosätet att säkerställa att det tydligt framgår i de nya kursbeskrivningarna hur kvantitativa och kvalitativa metoder ska behandlas och examineras.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat är uppfyllt genom att lärosätet beskriver flera kurser, både UVK och VFU, som fokuserar på förmågan att tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat. Föreläsningar följs exempelvis upp av vetenskapligt samtal på seminarier med hjälp av instuderingsfrågor. Denna typ av moment finns i alla kärnans kurser.

Lärosätet fokuserar på ett ändamålsenligt sätt både inom UVK och VFU, på förmågan att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande. Utöver dessa kurser nämns också den ämnesdidaktiska utbildningen som studenten får i ämnet. Bedömggruppen ser en utmaning i att ämnesdidaktiken skiljer sig åt mellan ämnen, och att det därför kan vara svårt att få till en bra progression när studenterna inte har samma förkunskaper. Bedömggruppen ser positivt på att flera kurser inom UVK och VFU fokuserar på förmågan att kunna planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls genom kurserna *Mångfald och lärande* och *Specialpedagogik*. I den reviderade programstrukturen har den första kursen utgått, men under intervjuerna framkommer att det innehåll som fanns i kursen i stället ska genomföras som en strimma, utspridd över flera kurser.

Målet för bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls genom att lärosätet beskriver flera kurser med teman som knyter an till målet. Ett exempel är kursen *Ledarskap*, där konventionerna om mänskliga rättigheter och barnens rättigheter enligt barnkonventionen behandlas och där lärares juridiska rättigheter och skyldigheter diskuteras

Lärosätet bedriver ett medvetet jämställdhetsarbete ur flera perspektiv, t.ex. rekrytering, bemanning, kursplaner, schemaläggning och kurslitteratur. Perspektivet ingår i flera kurser, både inom UVK och VFU. Det finns på lärosätet ett väl fungerande system av utvärderingar där återkoppling sker till relevanta intressenter, till exempel studenter, institutioner och VFU-samordnare. Ett gott exempel är

den externa utvärdering som genomfördes för ett par år sedan och som visade på ett behov av en översyn av hela UVK och en tydligare överensstämmelse mellan utbildningens olika delar.

Lärosätet tar på ett ändamålsenligt sätt hand om studentperspektivet, både på individnivå och studentkårsnivå. Utöver deltagande i olika organ nämns de regelbundna studentdialogerna som genomförs med prefekten flera gånger per termin.

Det finns flera konkreta exempel på samverkan med arbetslivet. Utöver VFU-organisationen nämner lärosätet att de adjungerade adjunkterna, partnerskolorna och uppdragsutbildningarna är viktiga.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Enligt bedömargruppen har personalen sammantaget en bred och djup ämne-teoretisk och pedagogisk kompetens. Merparten är disputerade även om ingen på lärarlistan i svenska tycks vara disputerad i svenska med didaktisk inriktning. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att förstärka utbildningen med den kompetensen. En av lektorerna i litteraturvetenskap har dock delad tjänst mellan universitetet och gymnasieskolan, och de berörda institutionerna har dessutom flera doktorander som är aktiva i forskarskola med ämnesdidaktisk inriktning, vilka kommer att finnas med i ämneslärarutbildningen med inriktning svenska. Bedömargruppen rekommenderar att ta vara på denna kompetens och förankra och bredda det ämnesdidaktiska perspektivet överlag i utbildningen.

Majoriteten av de disputerade i litteraturvetenskap och nordiska språk är ämneslärare i botten, och därutöver lyfts gästlärare in vid behov. Vidare satsar fakulteten på fortbildning för lärare i ämnesdidaktik, något bedömargruppen ser positivt på, tillsammans med det faktum att lärosätet satsar på en obligatorisk ämnesdidaktisk kurs i svenska som genomförs av lärare från både litteraturvetenskap och svenska språket i samverkan.

Lärosätet talar också själva om att stärka bemanningen på ämneslärarprogrammet så att studenterna får ta del av den breda vetenskapliga kompetens som finns i ämnena. Den professionsinriktade kompetensen finns men kan också stärkas överlag, och ett sätt är enligt bedömargruppen att arbeta med adjungerade gymnasielärare – i likhet med det man gör i den utbildningsvetenskapliga kärnan och flera andra ämnen. Lärosätet har identifierat att man behöver förstärka bemanningen, och att fortbildning sker för den ämnesdidaktiska kompetensen, och därför menar bedömargruppen att kompetensen säkerställs även på lång sikt.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Bedömargruppen anser att det finns en god professionsinriktad miljö och stark vetenskaplig miljö. Forskning bedrivs inom flera områden som är relevanta för lärarutbildningen såsom muntlig framställning, läsförståelse, skrivande och bedömning av elevtext. Lärosätet ansvarar också för de nationella proven inom ämnet svenska. Bedömargruppen anser dock att utbildningen skulle kunna genomsyras mer av den starka miljö och de forskare som arbetar med dessa prov. I nuläget är det främst en lektor från enheten som är aktiv i lärarutbildningen. Ett utvecklingsområde för lärosätet är därför att stärka denna grups genomslag i svensk lärarutbildningen.

Lärosätet kan även stärka den ämnesdidaktiska forskning som är relevant för lärarutbildning i svenska, särskilt inom litteraturvetenskap, vilket man är medveten om. Lärosätet lyfter framtida planer på att stärka området ämnesdidaktik med fler doktorander i den ämnesdidaktiska forskarskolan och fortsatt kompetensutveckling av befintliga lärare. Det finns många relevanta forskningsseminarier som studenterna får ta del av i utbildningen, vilket gör att de har nära till insikt i aktuell forskning.

En något mer påtaglig brist som lärosätet behöver hantera är samverkan med den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK). Det framgår tydligt i intervjuerna att det inte finns en tillräckligt stark koppling när det gäller utbildningsinnehåll och progression. Lärosätet har dock börjat arbeta för att stärka denna koppling, och bedömargruppen rekommenderar att arbetet fortlöper och intensifieras.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Med stöd i det samlade underlaget menar bedömargruppen att utbildningen ger förutsättning för och säkerställer djup, främst genom valbara kurser i svenska 4, i relevanta huvudområden och en särskild bredd bland annat genom spännvidden mellan områden såsom berättande i mångmediala miljöer och språkhistoria/grannspråk. Båda momenten anknyter till yrkesutövningen i de uppgifter som beskrivs i självvärderingen. Studenterna får exempelvis relatera nya digitala medier till klassiska verk, och ett mål är att motivera didaktiska överväganden inför användningen av film, digitala medier och interaktivt nätberättande. I en uppgift som anknyter till språkhistoria ombeds studenterna att föra en didaktisk diskussion om hur skönlitterära texter från äldre svenska kan integrera centrala litterära och språkliga innehåll i gymnasieskolans svenskundervisning. Lärosätet har flera examinationsformer för att pröva måluppfyllelse, såsom salstentamen, inlämningsuppgifter och muntlig tentamen. Tyngdpunkten tycks dock ligga på de traditionellt ämnesteoretiskt starka områdena språkhistoria och grannspråk, och bedömargruppen rekommenderar att lärosätet fortlöpande diskuterar hur innehållet på en lärarutbildning i svenska i dag ska viktas mellan ämnesteori, ämnesdidaktik och professionsanknutna inslag. Insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete får studenterna främst genom det självständiga arbetet men också genom den omfattande och för lärarutbildningen relevant forskning som löpande presenteras på seminarier.

Bedömargruppen bedömer att lärosätet har en stark ämneskärna och forskningsanknytning, men ungefär en tredjedel av de självständiga arbetena har bristfällig måluppfyllelse. Utifrån intervjuerna kan lärosätet ge studenterna bättre förberedelser inför det självständiga arbetet, särskilt när det gäller ämnesdidaktisk teori och metod.

Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Lärosätet beskriver i självvärderingen hur de olika kurserna relaterar till målet och hur studenten i progression ska ta sig fram mot en ökad kunskap om vetenskapliga metoder. Teori och metod behandlas i flera delkurser, särskilt i den kurs som heter *Ämnesdidaktisk teori och metod*, men också i delkursen *Uppsats*. Flera uppgifter knyter också an till relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet där studenterna har till uppgift att relatera till en skolkontext. Ett exempel är en uppgift som går ut på att analysera ett eget undervisningsmoment på den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) som relaterar till både vetenskaplig forskning och praktisk tillämpning av undervisningsmetoder. I intervjuer framgår det dock att moment om teori och metod är bristfälligt integrerade i utbildningen, och då i synnerhet arbetet med att förbereda studenterna för det självständiga arbetet med ämnes- och ämnesdidaktiska teorier och metoder. Valet mellan att skriva ämnesdidaktiskt eller ämnesteoretiskt kan bidra till en viss osäkerhet hos studenterna. Dessutom framgår att innehåll och progression brister när det gäller koppling till UVK, vilket kan bidra till osäkerhet. Farhågan bekräftas i granskningen av de självständiga arbetena, eftersom nästan alla har brister när det gäller detta mål. Bristerna bekymrar bedömargruppen som därför efterfrågar en tydlig strategi från lärosätet.

Bedömargruppen vill särskilt framhålla två utvecklingsområden: Det första är att enligt ovan förstärka samverkan med UVK, i syfte att förbereda studenterna så att de får förutsättningar för att visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa metoder. Genom att få överblick över vad som görs i UVK och i ämnet bör förutsättningarna för måluppfyllelse öka. Det andra utvecklingsområdet är att tydligare och i progression arbeta med relevanta teorier och metoder för ämne och ämnesdidaktik så att detta mål kan säkerställas i det självständiga arbetet.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

I relation till förmågan att förhålla sig kritiskt, självständigt och systematiskt till egna och andras erfarenheter lyfter lärosätet i självvärderingen en särskild progressionsserie, och man betonar särskilt flera moment där studenterna får träna på att ha ett reflekterande och kritiskt förhållningssätt på basis av olika perspektiv. Bedömargruppen anser att lärosätet möjliggör och säkerställer detta mål. På delkursen *Grannspråk i Norden* illustreras övningen i ett kritiskt reflekterande förhållningssätt genom uppgiften att diskutera för- och nackdelar med grannspråksundervisning i skolan i dag. Även inom den ämnesdidaktiska delkursen övas förmågan i en didaktiskt motiverad lektionsplanering i

ämnet svenska, som senare blir föremål för en kritisk diskussion vid en ventilerings. Examinationen förbereds i ett case som utvecklas tillsammans av universitetets lärare och yrkesverksamma lärare från fältet. Bedömaregruppen ser särskilt positivt på denna uppgift och vill uttrycka att ett sådant arbete med fördel kan utvecklas och fördjupas. Detsamma gäller att studenterna utformar minilektioner för ämnesteoretiskt innehåll på samtliga kurser som ska genomsyra ämnesteoretiska inslag under utbildningen. Sådana lektioner skulle sannolikt bidra till att det ämnesdidaktiska perspektivet stärks överlag, och till att studenterna på så vis tydligt bidrar till att utveckla yrkesverksamheten och kunskapen inom ämne, ämnesområden och ämnesdidaktik.

Målet examineras även inom kursen självständigt arbete. En dryg tredjedel av de självständiga arbetena uppfyller inte målet, exempelvis genom att det saknas en koppling till yrkesverksamheten. Några uppvisar även svagheter i ett kritiskt reflekterande förhållningsätt. Det är en svaghet för utbildningen, särskilt med tanke på helhetsbilden att studenterna inte upplever sig vara tillräckligt förberedda för att skriva ett självständigt arbete inom ämnet.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, men säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Utifrån självvärderingen och intervjuerna anser bedömaregruppen att det finns exempel på lärandeaktiviteter där studenterna berör den didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning i svenska. De didaktiska seminarierna lyfts fram, där studenterna får diskutera metodik i förhållande till ämnesdidaktiska problem. Bedömaregruppen noterar att lärosätet har påbörjat ett medvetet och långsiktigt arbete med frågan om ämnesdidaktisk och metodisk kompetens, och ett särskilt gott exempel är att man avser att utveckla ett metaperspektiv genom hela svensk lärutbildningen samt tillämpa examinerande minilektioner för samtliga centrala teman. Det innebär att studenterna kontinuerligt får möjlighet att reflektera över den ämnesteoretiska undervisningen och hur de ska förmedla detta ämnesinnehåll till alla elever i sitt framtida uppdrag.

Även om lärosätet har inlett ett utvecklingsarbete är det i nuläget otydligt för bedömaregruppen hur studenterna leds fram emot den praktiska färdigheten att tillämpa den didaktik och metodik som krävs för undervisning och lärande i svenska. Intervjuerna bekräftar också att studenterna behöver bättre förutsättningar för att uppnå färdighet och förmåga när det gäller kunskaper i svenskämnesdidaktik och metodik av tillräcklig relevans för yrkesutövningen. Här är VFU viktigt och bedömaregruppen menar att det finns svagheter i hur måluppfyllelse säkerställs under VFU. Det framgår att lärosätet kan stärka kopplingen mellan VFU och de som gör VFU-besök. I de fall annan än lärare på kurs gör VFU-besök behövs en tätare dialog mellan lärare på kurs och dem som gör VFU-besök. Av intervjuerna framgår att de senare ibland är pensionerade lärare eller medarbetare från enheten för nationella prov. Enligt självvärderingen genomförs trepartssamtal men under intervjuerna framgick att fördjupade ämnesdidaktiska diskussioner efterfrågades under VFU:n.

Sammantaget menar bedömaregruppen att progressionen blir otydlig. Ämnesdidaktiska inslag lyfts fram i relation till flera kurser men det framgår inte hur utbildningens olika delar länkar samman på ett sätt som gör att lärosätet säkerställer måluppfyllelse. Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att

fortsätta utvecklingsarbetet men att även tydliggöra progressionen i utbildningen, bland annat när det gäller samverkan mellan UVK och svenskämnet, och hur måluppfyllelse säkerställs under VFU.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, men säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätets beskrivning av målet relaterar till den strävan mot ett ämnesdidaktiskt metaperspektiv och de examinerande minilektioner som lärosätet är i färd med att implementera. Man påpekar att arbetet med att planera, genomföra och utvärdera undervisning återkommer hela tiden i svenskläroverutbildningens kurser, från den första delkursen där studenterna ska fokusera på att planera utifrån styrdokument, till Svenska 2 med medarbetare från de nationella proven, och vidare till den ämnesdidaktiska kursen i Svenska 3 samt VFU. Genom att behandla nationella delprov och deras didaktiska roll i ämnet får studenterna en tydlig koppling till den pedagogiska praktiken. Lärosätet beskriver att man betonar studenternas reflektion och diskussion kring egna och andras arbeten överlag. Bedömargruppen ser denna tråd, men det är svårt att säkerställa målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande, särskilt den senare delen av målet. Studenterna behöver ledas mot denna förmåga och i högre grad få tillfälle att pröva den i skarpt läge.

På VFU:n säkerställs måluppfyllelse genom ett av lärandemålen, enligt lärosätet. Bedömargruppen lägger dock märke till att lärandemålet är nära nog identiskt med examensmålet vilket gör att progression i arbetet mot examensmålet förblir oklar. Det är dock positivt att det finns ett tydligt kursansvar för VFU som delas mellan svenska språket och litteraturvetenskap som har övergripande ansvar för examination. Däremot behöver dialogen mellan kursansvarig, VFU-besökare och handledare bli bättre. I självvärderingen framgår att arbete mot målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande sker i ett flertal kurser men i intervjuer framgår dock att utbildningen inte i tillräcklig utsträckning förbereder studenterna för arbetet med att planera, genomföra, utveckla och bedöma undervisning i ämnet. En rekommendation är därför, likt ovan, att fortsätta implementera arbetet med minilektioner och att formulera delmål som i progression leder fram genom utbildningen till examensmålet. Bedömargruppen anser därmed att måluppfyllelse inte säkerställs.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Bedömargruppens konstaterar att det finns ett jämställdhetsperspektiv i både litteratururval, kursinnehåll och diskussioner om styrdokument. I kurser inom VFU finns dessutom specifika lärandemål om kunskap och färdigheter i att skapa stimulerande lärmiljöer utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

När det gäller litteraturvetenskap finns det inslag om genusteori, och i språkvetenskap diskuteras bland annat kön i språksociologiska moment. Men en del studenter känner osäkerhet inför att arbeta med dessa frågor ute i yrkesverksamheten. Under intervjuerna blev det också tydligt för bedömargruppen att utbildningen i större utsträckning skulle kunna präglas av ett helhetsperspektiv

på frågor om jämställdhet. Bedömargruppen anser dock att studenterna får möjlighet att utveckla förmågan att beakta ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten, men att lärosätet kan stärka arbetet med detta.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Bedömargruppen anser att lärosätets systematiska kvalitetsarbete är bra och det finns överlag välutvecklade rutiner för utvärdering. Lärare avsätter tid för kursvärderingar vid sista undervisningstillfället på varje kurs, vilket bedömargruppen ser positivt på. Också inom VFU finns en kontinuerlig uppföljning och återkoppling. Återkoppling på kursvärderingar kan leda till förändringar, och förutom det finns exempel på kvalitetsarbete såsom mentorer för studenterna – bland annat inom grammatikstudier – och läxläsningsprojekt där studenterna på egen begäran får delta i reell pedagogisk verksamhet tidigt under utbildningen.

Utifrån underlaget anser därför bedömargruppen att uppföljning och kvalitetsutveckling fungerar bra, men att återkopplingen till studenterna kan bli bättre. Det finns dock planer på att anordna en alumneftermiddag, vilket bedömargruppen skulle betrakta som ett gott exempel på informell återkoppling från arbetslivet. Ett annat utvecklingsområde är att ersätta delkursvärderingar med helkursvärderingar för att därigenom kunna få ett mer aktivt studentdeltagande.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Självvärderingen visar att lärosätet på ett godtagbart sätt verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid. Vid frånvaro på obligatoriska moment har studenterna möjlighet att göra kompletteringar och examineras under ordinarie termin, vilket visar att man är flexibla. Studenterna förefaller också ha god kontakt med involverade lärare och med studievägledare. Studievägledare deltar till exempel på den så kallade andraämnesmässan där studenterna diskuterar valet av andra ämne. Utöver goda möjligheter till kompletteringar och omexaminationer finns även mentorsverksamhet, vilket bedömargruppen ser som en bra åtgärd för att studenterna ska klara sin utbildning inom planerad studietid.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Bedömargruppen anser att studenterna i dagsläget får tillräckliga förutsättningar för inflytande, även om det informella, kontinuerliga studentinflytandet skulle kunna vara större. Lärosätet beskriver i självvärderingen att studenter finns representerade i institutionsstyrelse och i studieråd. I självvärderingen nämner man även olika projekt som studenterna kan delta i för att förbättra både sin egen och andra studenters utbildning. Det är positivt att lärosätet framhåller betydelsen av att arbeta mer systematiskt med studentmedverkan. Mentorsverksamheten är ett viktigt sätt.

Ett annat organ för studentpåverkan som lyfts fram är Studenttorget som är en gemensam träffyta för studenter. Under intervjuerna framgick dock att lärosätet skulle kunna arbeta mer aktivt för att engagera studenterna i olika formella organ. Ett utvecklingsområde som pekas ut i självvärderingen är att inrätta ett studentråd med representanter för alla de fyra terminernas ämnesstudier, och detta ser bedömargruppen positivt på. I dagsläget finns ett sådant studentråd men det behöver utvecklas ytterligare, enligt bedömargruppen.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Enligt bedömargruppen är det tydligt att lärosätet arbetar för att skapa en närhet till arbetslivet och det omgivande samhället, även om det finns vissa svagheter när det gäller VFU. Det finns en samverkan med verksamma gymnasielärare och studenterna får möta elever som har läxläsningstöd. Lärosätet bjuder även in gymnasieskolor i olika sammanhang. Vidare beskrivs i självvärderingen försöket med partnerskolor som innebär att varje student ska kunna vara knuten till en och samma skola under merparten av sin VFU.

Bedömargruppen vill påpeka att VFU-organisationen skulle kunna bli tydligare. Det handlar bland annat om den övergripande kontakten mellan VFU-handledare och lärosätet, men också om mer specifika frågor såsom VFU-handledares chans till fortbildning. VFU-organisationen kan bli tydligare och mer transparent för studenterna, och för att de ska få en rättssäker bedömning oavsett vilka handledare studenterna får och vilka som besöker dem på deras VFU-plats. Här finns generellt förbättringspotential, men särskilt i relation till VFU.

Lärosätet satsar på handledarutbildning och ett utökat avtal för partnerskolor med fler kommuner, vilket bedömargruppen ser positivt på. Det gäller även sådan alumnverksamhet som man planerar för att stärka samverkan generellt. Därutöver är erbjudandet till studenterna om att ta del av nordiska sommarkurser en intressant del av utbildningen, och ett viktigt initiativ för att skapa samverkan med våra grannländer.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: *Inte tillfredställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier vägs samman med motsvarande bedömningar inom utbildningsvetenskaplig kärna. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Enligt bedömargruppen har personalen sammantaget en bred och djup ämnesteoretisk och pedagogisk kompetens, men lärosätet kan förstärka den ämnesdidaktiska och den professionsrelaterade kompetensen, vilket man också planerar för. Bedömargruppen menar att kompetensen säkerställs, eftersom lärosätet också identifierat att man behöver förstärka

bemanningen och man håller på med fortbildning för att bygga upp den ämnesdidaktiska kompetensen.

Ämneslärarutbildningen i svenska bygger på en stark vetenskaplig miljö och en stark pedagogisk och professionsinriktad miljö. Även utbildningsmiljön bedöms vara god, och bedömaregruppen menar att den förstärkning inom ämnesdidaktiken som lärosätet genomför också säkerställer den utbildningsmiljö som finns vid de båda institutionerna nordiska språk och litteraturvetenskap för ämneslärarutbildningen i framtiden. Ett utvecklingsområde är dock hur den pågående forskningen kommer studenterna till del, även om det i nuläget finns flera öppna vetenskapliga seminarier för studenterna. Samverkan mellan UVK och ämne behöver stärkas, vilket lärosätet arbetar med.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Bland annat spännvidden mellan områden såsom berättande i mångmediala miljöer och språkhistoria/grannspråk ger en stor bredd och ett djup när det gäller studenternas möjlighet att uppnå de ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen. Man lägger stor vikt på de traditionellt ämnesteoretiska starka områdena, och bedömaregruppen rekommenderar att lärosätet fortlöpande samtalar om hur innehållet på en lärarutbildning i svenska ska viktas mellan ämnesteori, ämnesdidaktik och professionsanknutna inslag. Lärosätet behöver även se över hur studenterna förbereds inför det självständiga arbetet.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls inte. Moment om teori och metod är bristfälligt integrerade i utbildningen och studenterna förbereds inte tillräckligt inför de självständiga arbetena. Bedömaregruppen rekommenderar att lärosätet ser över progressionen för teorier och metoder, särskilt ämnesdidaktiska teorier och metoder i terminerna som leder fram emot det självständiga arbetet. Gruppen rekommenderar även att detta görs i en förstärkt samverkan med UVK.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Lärosätet möjliggör måluppfyllelse genom en progressionsserie med flera moment där studenterna får träna på ett reflekterande och kritiskt förhållningssätt. Lärosätet säkerställer måluppfyllelse genom examination i ett case som utvecklats tillsammans med aktiva lärare, vilket bedömaregruppen ser positivt på.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls delvis. Det finns exempel på lärandeaktiviteter och inslag där studenterna diskuterar och reflekterar över den didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning i svenska. Ämnesdidaktiska inslag lyfts fram i relation till flera kurser men det framgår inte hur utbildningens olika delar länkar samman på ett sätt som gör att lärosätet säkerställer måluppfyllelse. Därmed menar bedömaregruppen att progressionen blir otydlig. Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att fortsätta arbetet men att även tydliggöra progressionen i utbildningen, bland annat när det gäller samverkan mellan UVK och svenskämnet, och hur måluppfyllelse säkerställs under VFU.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls delvis. Lärosätet håller bland annat på att införa examinerande minilektioner. Studenterna får också återkommande planera, genomföra och utvärdera undervisning, och bedömaregruppen ser denna tråd. Det är dock svårt att helt och hållet säkerställa målet om att

utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande, särskilt den senare delen av målet. Studenterna behöver ledas mot denna förmåga och i högre grad pröva den i skarpt läge under utbildningen. Målet ska enligt lärosätet säkerställas under VFU:n, men bedömargruppen lägger märke till att lärandemålet för VFU:n är nära nog identiskt med examensmålet, vilket gör att progressionen i arbetet mot examensmålet förblir oklar. Det framgår också att dialogen mellan kursansvarig, VFU-besökare och handledare behöver bli bättre. Bedömargruppen anser därmed att målet inte säkerställs.

Jämställdhetsperspektivet finns närvarande i litteratururval, kursinnehåll och diskussioner om styrdokument. I VFU-kurser finns det lärandemål för att studenterna ska få kunskap och färdighet i att skapa stimulerande lärandemiljöer utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I kurser diskuteras bland annat genusteori och kön i språksociologiska moment. Ett utvecklingsområde för lärosätet är att utbildningen i större utsträckning ska präglas av ett helhetsperspektiv i frågor om jämställdhet.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling görs på tillfredsställande sätt. Det finns tid för kursvärderingar vid sista undervisningstillfället i varje kurs, och inom VFU sker kontinuerlig uppföljning och återkoppling. Återkopplingen till studenterna skulle dock kunna utvecklas. Lärosätet erbjuder möjligheter till kompletteringar för att skapa flexibilitet så att studenter kan examineras inom ordinarie termin. Det finns också god kontakt med involverade lärare och studievägledare, och tillsammans verkar man för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet uppfyller studentperspektivet på ett tillfredställande sätt även om det informella, kontinuerliga studentinflytandet skulle kunna synliggöras mer. Studenterna är representerade i institutionsstyrelse och i studieråd, och bedömargruppen vill särskilt lyfta det arbete som pågår med att inrätta ett studentråd med representanter för de fyra terminernas ämnesstudier.

Arbetsliv och samverkan behandlas på ett tillfredställande sätt. Man arbetar för att få en tydligare samverkan med gymnasieskolor och verksamma lärare, till exempel genom den planerade alumnsamverkan och partnerskolor. Bedömargruppen ser positivt på detta och menar att man på lärosätet är väl medvetna om vad och hur de ska utveckla dessa punkter. Dock pekar bedömargruppen ut att samverkan med UVK måste förstärkas och utvecklas. VFU-organisationen kan också bli tydligare för studenterna, för att bedömningen ska vara rättssäker oavsett vilka handledare studenterna får och vilka som besöker dem på deras VFU-plats.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delnings svar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Uppsala universitet

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet svenska

Bilaga: 411-00374-18_UU_GY_Svenska

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 19 december 2019 till utvitsy@uka.se med kopia till sebastian.steele@uka.se. Ange **411-00374-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
1	1	2–3	”ingen på lärarlistan i svenska tycks vara disputerad i svenska med didaktisk inriktning eller motsvarande”. Korrigerig: Lärarlistan innehåller uppgift om examen och forskarutbildningsämne, inte om avhandling och inriktning. Nordberg (2017) har litteraturdidaktisk avhandling, se självvärdering svenska UU sid. 6, stycke 1, rad 11–13. Palmér (2010) har avhandling om muntlighet i gymnasieskolan, se självvärdering svenska UU sid. 2, stycke 3, rad 6–10. Sahlée (2017) har läroplansteoretisk avhandling. Som framgår av självvärderingen, s. 2, stycke 3, rad 9–11; se även s. 4, stycke 5, rad 2–4, har en universitetslektor med inriktning mot ämnesdidaktik anställts. Denna (Halleson) har doktorsexamen i språkdidaktik och licentiatsexamen i utbildningsvetenskap.

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
4	4	6–8	”behövs en tätare dialog mellan lärare på kurs och dem som gör VFU-besök”. Korrigerig: VFU-besökare är i huvudsak lärare på kurs eller annan kurslärare på ämneslärarutbildningen vid institutionerna.
4	4	8–9	”De senare utgörs ibland av pensionerade lärare eller medarbetare från enheten för nationella prov”. Korrigerig: VFU-besökare är i huvudsak lärare på kurs eller annan kurslärare på ämneslärarutbildningen vid institutionerna. Medarbetare vid Nationella prov är universitetsanställda vid institutionen som har kompetens motsvarande adjungerad adjunkt, se självvärdering svenska UU sid. 2, stycke 4, rad 4–9.
4	4	9–10	”Vid intervjuerna framgick inte heller tydligt om ämnesdidaktiska diskussioner genomförs med studenterna under VFU:n”. Korrigerig: ämnesdidaktiska diskussioner genomförs med studenterna under VFU:n, se självvärdering svenska sid. 10, stycke 5, rad 1–4 och sid 11, rad 1–2 samt sid. 13, hela stycke 3.
5	3	1–3	”På VFU:n säkerställs måluppfyllelse genom ett av lärandemålen genom ett av lärandemålen enligt lärosätet. Bedömargruppen lägger dock märke till att lärandemålet är nära nog identiskt med examensmålet vilket gör att progression i arbetet mot examensmålet förblir oklar.” Korrigerig: Måluppfyllelsen stärks genom flera kursmål som har fastställts av fakultetsnämnden för

			utbildningsvetenskaper för samtliga ämnes-VFU-kurser i UVK 2. Se självvärdering svenska UU sid. 9, stycke 4 i sin helhet.
5	3	3–5	”Det är dock positivt att det finns en kursansvarig för VFU som delas mellan svenska språket och litteraturvetenskap som har övergripande ansvar för examination.” Korrigerig: det är vid samtliga kurstillfällen två personer, en från nordiska språk och en från litteraturvetenskap, som delar kursansvaret och säkerställer interbedömarreliabilitet vid slutexamination av kursens olika bedömningsunderlag. Se självvärdering svenska UU sid. 9, stycke 4 i sin helhet och sid.16, stycke 3 i sin helhet som fortsätter på sid. 17.
5	3	5–6	”Däremot behöver dialogen mellan denna ansvariga och externa VFU-besökare bli bättre.” Korrigerig: Svenskläroarutbildningen vid UU har inga externa VFU-besökare. De är alla kurslärare, eller anställda vid institutionerna med tydlig koppling till svenskläroarutbildningen, se ovan, denna tabells rad 2 och 3.
5	3	6	”I intervjuerna framgår också att utbildningen inte i tillräcklig utsträckning förbereder studenterna för arbetet med att planera, genomföra, utveckla och bedöma undervisning i ämnet”. Korrigerig: Intervjuerna kan jämföras med självvärderingen svenska sid. 16–17 i dess helhet.

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
7	3	3–4	”I nuläget görs en del besök av pensionerade lärare och andra tillfälliga lösningar förekommer”. Korrigerig: Inga lösningar som kan uppfattas eller beteckas som ”tillfälliga” har förekommit.
7	3	4–7	”VFU-organisationen kan bli tydligare [...] för att de ska få en rättssäker bedömning oavsett vilka handledare studenterna får och vilka som besöker dem på deras VFU-plats.” Kommentar: VFU-handledare och VFU-besökare/kursledare har samma bedömningsunderlag. Detta har utarbetats i VFU-dialog. Se självvärderingen, s. 21, hela stycke 3. Angående rättssäker bedömning, se även s. 9, hela stycke 4 och s. 10–11, stycke 5, samt slutligen s. 13, hela stycke 3.